

Sík Sándor előadása elé

Szerkesztőségünkben is vita tárgya volt, vajon közzétehetjük-e volt főszerkesztőnknek, a magyarországi cserkészmozgalom hajdani vezérégyéniségének ezt a háborús előadását, amelyet talán ő maga sem vállalna így, ebben a formában, hiszen az első világháborút követő, a cserkészlet elméletével és gyakorlatával kapcsolatos megnyilatkozásai szemléletének jelentős átalakulásáról vallanak.

Ezekben sem változott azonban az az álláspontja, hogy a cserkészlet a jellemnevelésnek, a vallásos érzés kifejlesztésének és a hazaszeretetnek nagyszerű iskolája. Az „iskola” kifejezés természetesen jelképesen értelmezendő: Sík Sándor mindenfajta ifjúsági mozgalom balálának tekintette, ha az „iskolai” jellegű, netán „ajánlott” vagy éppen „kötelező”.

Amikor mégis a mindmáig kiadatlan előadás közlése mellett döntöttünk, nemcsak a kötelességtudat vezetett, hogy Sík Sándornak lehetőség szerint minden eddig meg nem jelent művét közzétegyük. Ennél fontosabbnak érezzük a gondolataiban megnyilatkozó erkölcsiséget és bölcsességet, s azt a nyomatékos figyelmeztetést, hogy a hazaszeretetről nem beszélni kell, hanem olyan ifjakat kell nevelni, akik jellemük tisztaságával és nyitottságával értékes polgárai lesznek a hazának, amelyért áldozatot hoznak, s amelyet tevékenységükkel erősítenek, gyarapítanak. Ezt az alkotó programot még akkor is hiánytalanul tartalmazza Sík Sándor előadása, ha akadnak benne vitatható gondolatok, aktualitáshoz kötődő helyzetértékelések. Az már csak a véletlen műve, hogy fejtegetései között jó néhány olyan eszme úgyszintén felbukkan, amely napjainkban is vészesen időszerű.

SÍK SÁNDOR

A cserkészlet nevelő értéke*

A világháború alatt a cserkészek minden országban imponálóan kivették részüket a hazafias munkából, és tisztelet, elismerés kíséri őket mindenfelé. A mi cserkészletünk — bár egyes csapatok így is szép munkát végeztek — a szervezés teljes hiánya miatt hasonlíthatatlanul kevesebbet tett, mint amennyit valamivel több szervezettséggel tehetett volna. Nálunk a cserkészlet a háború káros hatását érezte jobban: minden csapatot kemény próbára tett, nem egyet megbénított a vezetők, a tisztek tömeges hadbavonulása.

A magyar cserkészlet országos szervezése is mintha elakadt volna. A mozgalom külföldi mintára országos szövetségben történő szervezéséhez nem mernék túlságosan vérmes reményeket fűzni. Az Országos Cserkész Őrszem Szövetség már születésekor sem hordta magán az életrealitás jelét, és a mi hazai viszonyaink mellett aligha vár rá nagy jövő. Nem tudnék a magyar cserkészletre nagyobb csapást elképzelni, mint ha minden iskolában hivatalosan kötelezővé tennék, pedig efféle is lehetett már hallani. De nem képzelhető a

* Előadás a Budapesti Katolikus Tanári Körben (1915. december 10.)